

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Tos/11/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715010526
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Pirkovská
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8715010526.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Evy Pirkovskej a sudcov Mgr. Iva Maruščáka a JUDr. Vladimíra Monoka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 11.10.2016, v trestnej veci proti odsúdenému N. X., pre zločin vydierania spolupáchatelstvom a iné podľa § 20 k § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Poprad sp. zn. 6Nt/12/2015 zo dňa 22.02.2016, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť odsúdeného N. X..

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Poprad sp. zn. 6Nt/12/2015 zo dňa 22.02.2016 bol návrh odsúdeného N. X. na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Poprad sp. zn. 2T/103/2008 podľa § 399 ods. 2 Tr. poriadku zamietnutý.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú následne písomne odôvodnil. Uviedol, že krajský súd pri posudzovaní jeho návrhu by mal postupovať podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, teda pri výklade a aplikácii ustanovení všeobecne záväzného predpisu postupovať v súlade s ústavou a na podklade uvedeného zrušiť uznesenie súdu prvého stupňa. Poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 13.8.2014 sp. zn. I. ÚS 285/2014, podľa ktorého je možné nález Ústavného súdu zo dňa 28.11.2012 sp. zn. Pl. ÚS 106/2011 interpretovať aj na odsúdených, ktorým bol ukladaný trest ešte podľa § 35 ods. 2 Tr. zákona účinného do 31.12.2005, kde upravené doslovné znenie tzv. asperačnej zásady sa premietlo do ustanovenia § 41 ods. 1, 2 Tr. zákona účinného od 1.1.2006, ktoré bolo predmetom nálezu Ústavného súdu zo dňa 28.11.2012 sp.zn. Pl. ÚS 106/2011 a ktorého druhú časť prvej vety za bodkočiarkou, ústavný súd, označil za nesúladnú s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Týmto sa má rozumieť pochybenie súdu a postup v rozpore s čl.1 ods. 1 Ústavy SR pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu podľa § 41, § 42, § 43 Tr. zákona a pri ukladaní trestu nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zákona. Táto úvaha vyplýva z odôvodnenia stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj 44/2013 zo dňa 26.11.2013 - bod. I,II. Podľa sťažovateľa súd prvého stupňa zastáva názor, riadiac sa čl. 125 Ústavy SR, že mu neprislúcha pri obnove konania aplikovať nález Ústavného súdu zo dňa 28.11.2012 sp. zn. Pl. ÚS 106/2011 aj na odsúdených, v prípade ktorých bol použitý § 35 ods. 2 Tr. zákona účinného do 31.12.2005, taktiež v prípadoch, kedy bol aplikovaný § 43 až § 47 ods. 2 Tr. zákona účinného od 1.1.2006, a vysloviť takto vlastne protiústavnosť týchto ustanovení, lebo na to nemá kompetenciu. Sťažovateľ trvá na tom, že trest mu bol ukladaný aj za použitia § 41 ods. 2 Tr. zákona účinného od 1.1.2006, bola teda použitá asperačná zásada, preto v jeho prípade má byť aplikovaný už spomínaný nález Ústavného súdu zo dňa 28.11.2012 sp. zn. Pl. ÚS 106/2011. Ďalej poukázal na zjednocujúce stanovisko Pléna Ústavného súdu sp. zn. Plz ÚS 2/2014 zo 7.5.2014, v nadväznosti na to aj na už spomínané zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj 44/2013 zo dňa 26.11.2013, kde je okrem iného odkázané aj na čl. 50 ods. 6 Ústavy SR a povinnosť použiť pozitívnu retroaktivitu v trestnom práve, v danom prípade v prospech odsúdeného.

Na základe takto riadne a včas podanej sťažnosti krajský súd v zmysle § 192 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia, a zistil, že sťažnosť nie je dôvodná.

Konajúci súd v rámci tohto konania, ktoré sa viedlo na podklade návrhu odsúdeného, postupoval v súlade so zákonom. Odsúdený totiž mal možnosť predniesť argumenty pre povolenie obnovy konania, ktorého sa návrh týkal, navrhovať dôkazy, ktoré mali preukazovať opodstatnenosť jeho návrhu, a vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, pričom v konaní bol zastúpený obhajcom, ktorý obhajoval jeho práva.

Z návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania plynie, že v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 2T/103/2008 bol rozsudkom zo dňa 29.4.2010, právoplatný dňa 15.5.2010, uznaný vinným zo spáchania spolupáchateľstva zločinu vydierania podľa § 20 k § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona, spolupáchateľstva prečinu porušovania domovej slobody podľa § 20 k § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a, b/ Tr. zákona a spolupáchateľstva prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 20 k § 245 ods. 1 Tr. zákona za čo mu bol uložený podľa § 189 ods. 2 Tr. zákona v znení zákona č. 576/2009 s použitím § 47 ods. 2 Tr. zákona, § 437 ods. 5 Tr. zákona a § 41 ods. 2 Tr. zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, pre výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Návrh podal proti výroku o treste, lebo ten mu bol uložený za použitia asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. zákona, vo vzťahu ku ktorému zákonnému ustanoveniu Ústavný súd nálezom č. PL. ÚS 106/2011 zo dňa 28.11.2012 uverejnenom v Zbierke zákonov 21.12.2012 vyslovil, že druhá časť prvej vety za bodkočiarkou (súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody) nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a v spojení s ustanovením § 41b ods. 1. Zákona č. 38/1993 Z.z. uvedená skutočnosť je dôvodom ex lege pre povolenie obnovy konania. Návrh doplnil tvrdiac, že určité obdobie mal súd konajúci v základnom konaní posudzovať tak, že žil riadnym spôsobom života, treba prihliadať aj na fikciu neodsúdenia. Ďalej zmenou trestného zákona došlo aj k zmene v posudzovaní trestnosti trestného činu ublíženia na zdraví s následkom smrti podľa § 222 predchádzajúceho hmotnoprávneho predpisu, pričom dnes taký trestný čin nie je, ale sa posudzuje ako zabitie, čo by nespĺňalo kritéria pre splnenie zásady trikrát a dosť.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa plynie, že neboli zistené skutočnosti, ktoré by opodstatňovali povolenie obnovy konania. Súd prvého stupňa konštatoval, že v danom prípade bol odsúdenému ukladaný trest odňatia slobody, ale predovšetkým určená jeho výmera podľa § 47 ods. 2 Tr. zákona (sprísňujúca zásada „ trikrát a dosť“), preto aj keď vo výroku o treste bolo použité ustanovenie § 41 ods. 2 Tr. zákona, kde bola upravená tzv. asperačná zásada, v pôvodnom, ústavne nesúladnom znení do 21.12.2012 (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, bol uverejnený v Zbierke zákonov dňa 21. decembra 2012 pod č. 428/2012 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='428/2012%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>) bolo toto ustanovenie použité ako právny základ pre vymedzenie mnohosti trestnej činnosti, ako jednočinného súbehu trestných činov popísaných vo výroku rozsudku, ktorých sa dopustil odsúdený jediným konaním, z ktorých aspoň jedným z nich bol zločin, a teda pre ukládanie tzv. úhrnného trestu.

V spojitosti s uvedeným preto poukázal na zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj 44/2013 zo dňa 26.11.2013, ale aj zjednocujúce stanovisko pléna Ústavného súdu SR sp. zn. Plz. ÚS 2/2014 zo 7.5.2014 z ktorých vyplýva, že podstatnou skutočnosťou pre povolenie obnovy konania je aj skutočnosť, či účinky sprísnenej trestnej sadzby ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zákona účinného pred 21.12.2012 boli v konkrétnom prípade aj použité resp. či neboli negované použitím iného zákonného ustanovenia. Vzhľadom k už uvedenému, keďže sprísňujúca časť znenia ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zákona do 21.12.2012 v danom prípade použitá nebola, nie je možné ani aplikovať účinky nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 v rámci predmetného návrhu odsúdeného N. X. na povolenie obnovy konania. Napokon k druhej časti návrhu odsúdeného konajúci súd uviedol, že namietané nesplnenie kritérií pre ukládanie trestu podľa § 47 ods. 2 Tr. zákona, nemôže byť predmetom preskúmania v rámci obnovy konania, no na druhej strane, preskúmanie správnosti pôvodného rozhodnutia, jeho zákonnosť a odôvodnenosť, či primeranosť trestu, by mohlo byť dovolacím dôvodom.

Vzhľadom na charakter tohto konania sťažnostný súd v prvom rade poznamenáva, že obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorého zmyslom je odstránenie nedostatkov v skutkových

zisteníach alebo vo výroku o treste, ku ktorým došlo preto, lebo v pôvodnom konaní neboli známe všetky rozhodné skutočnosti a dôkazy, pričom tieto chýbajúce skutočnosti a dôkazy vyšli najavo až po tom, čo pôvodné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

V zmysle ustanovení procesného predpisu týmto mimoriadnym opravným prostriedkom možno zrušiť právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončilo trestné stíhanie, avšak len vtedy, pokiaľ sú splnené podmienky na takýto postup. Súd rozhodujúci o návrhu na povolenie obnovy konania však nie je oprávnený preskúmať správnosť právoplatného rozhodnutia. Podmienky obnovy konania sú upravené v § 394 Tr. poriadku, pričom pre posudzovaný prípad je rozhodným ods. 1 § 394 Tr. poriadku, keďže trestné stíhanie skončilo právoplatným rozsudkom.

Dôvody na povolenie obnovy konania podľa vyššie citovaného ustanovenia spočívajú predovšetkým v tom, že po právoplatnosti rozsudku vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine, alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený trest by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Prvým predpokladom na to, aby podmienky obnovy konania boli splnené, je existencia novej skutočnosti alebo nového dôkazu, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia a ktoré by mohli mať podstatný význam pre zmenu rozhodnutia. Za novú, skôr neznámu skutočnosť je potrebné považovať takú, ktorá v pôvodnom konaní nebola dokazovaná alebo zisťovaná. Novým, skôr neznámym dôkazom je dôkaz, ktorý nebol v pôvodnom konaní vedený v spise, uplatnený niektorou z procesných strán alebo vykonaný. Ide predovšetkým o taký dôkaz, ktorý nebol v pôvodnom konaní vôbec známy, ale tiež môže ísť o dôkaz, ktorý bol síce v pôvodnom konaní vykonaný, avšak jeho obsah v konaní o obnove konania vypovedá o nových poznatkoch, ktoré majú rozhodný a iný význam pre posúdenie podstatných okolností.

Z pohľadu vyššie uvedeného sťažnostný súd potom preskúmaval, či skutočnosti, na ktoré poukazuje sťažovateľ, sú novými súdu skôr neznámymi, alebo či tieto existovali v čase pred rozhodnutím súdu v pôvodnom konaní.

Je faktom, že za novú skutočnosť, ktorá súdu nebola známa v čase rozhodovania o ukladaní trestu, je potrebné považovať Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 106/2011 zo dňa 28.11.2012, preto v rámci prieskumnej povinnosti krajský súd posudzoval, či táto nová skutočnosť zakladá podmienky pre obnovu konania v zmysle § 394 ods. 1 Tr. poriadku.

Odsúdený sa totižto domáhal aplikácie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 21. decembra 2012 v spojení s ustanovením § 41b ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='38/1993%20Z.z.%252341b'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zák. č. 38/1993 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='38/1993%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, keďže trest a jeho výmera v jeho prípade mala byť určovaná na podklade ústavne nekonformného ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zákona účinného do 21.12.20012, pričom v takýchto prípadoch priamo zo zákona je potrebné, ak trest ešte nebol vykonaný, nanovo uložiť trest v rámci inej, pre páchatel'a priaznivejšej trestnej sadzby, než ktorá bola pri pôvodnom rozhodovaní použitá.

Uvedené právne relevantné skutočnosti je možné aplikovať len v prípade skutočného použitia ústavne nesúladnej časti ustanovenia Trestného zákona (§ 41 ods. 2 Tr. zákona v znení do 21.12.2012), s následnými negatívnymi účinkami, pričom v danom prípade tomu tak zjavne nebolo, pretože výmera trestu podliehala aplikácii ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zákona, čo konajúci súd správne ustálil a následne aj zákonným a obsahovo vyčerpajúcim spôsobom odôvodnil.

Preto na tieto dôvody obsiahnuté v odôvodnení sťažnosťou napadnutého rozhodnutia krajský súd v celom rozsahu odkazuje a ďalej sa sústredil na v sťažnosti vytýkané námietky.

Odsúdený N. X. v sťažnosti uzavrel, že nález Ústavného súdu zo dňa 28.11.2012 sp. zn. Pl. ÚS 106/2011 v spojení s nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 13.8.2014 sp. zn. I. ÚS 285/2014, za súčasného použitia stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj 44/2013 zo dňa 26.11.2013 - bod. I,II, je možné aplikovať, okrem iného aj pri ukladaní súhrnného trestu, spoločného trestu podľa § 42, § 43, ale aj pri ukladaní trestu nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zákona.

V súvislosti s ustanoveniami určenými pre ukladanie súhrnného, resp. spoločného trestu podľa §§ 42, 43 Tr. zákona niet čo namietat', keďže aj tu sa súd riadi pri určovaní výmery trestu pravidlami pre ukladanie úhrnného trestu, tak ako je to upravené v ustanovení § 41 ods. 1, 2 Tr. zákona.

V prípade aplikácie § 47 ods. 2 Tr. zákona však krajský súd konštatuje poukazujúc na vyššie citované rozhodnutia, že ústavný súd nerozhodol o protiústavnosti asperačnej zásady ako takej, teda v celku, ale len jej časti. Konkrétne za protiústavný vyhlásil postup, ktorý súdu prikazoval, aby obligatórne uložil páchatel'ovi trest nad jednu polovicu trestnej sadzby určenej postupom podľa pôvodného znenia § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení do 21.12.2012 (resp. § 35 ods. 2 Tr. zákona účinného do 31.12.2005). Ústavný súd uviedol, že táto skutočnosť bráni súdu, aby mohol vykonať dostatočnú individualizáciu trestu a mohol tak uložiť trest spravodlivý. Zároveň však ústavný súd uviedol, že zvýšenie hornej hranice trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu zo zbiehajúcich sa činov najprísnejšie trestného o jednu tretinu, je ústavne konformné.

Z rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 2T/103/2008 zo dňa 29.04.2010 je zrejmé, že pri ukladaní trestu ods. S. X. okrem § 41 ods. 2 Tr. zákona bolo použité aj sprísňovacie ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zákona, podľa ktorého možno uložiť trest na doživotie alebo trest odňatia slobody na dvadsať až dvadsať päť rokov, teda ide o sprísňujúce pravidlo a to „trikrát a dost“. Práve toto ustanovenie bolo rozhodujúcim, pre ktoré sa zvyšovala trestná sadzba a odsúdenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, čo vylučuje použitie Nálezu Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS/ 106/2011 zo dňa 28.11.2012 ako dôvodu na povolenie obnovy konania. Je potrebné si uvedomiť, že namietané ustanovenie § 41 ods. 2 Tr. zákona v danom prípade súd prvého stupňa použil iba z dôvodu zvýraznenia ukladaní úhrnného trestu, čo ostatne vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Poprad na strane 13, keďže trest bol uložený za viac trestných činov.

Preto podľa názoru sťažnostného súdu správne súd prvého stupňa aplikoval ustanovenie § 394 od. 1 Tr. poriadku, ak námietku odsúdeného o povinnosti aplikácie pozitívnej retroaktivity podľa čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, ktorému zodpovedá ustanovenie § 2 ods. 1 <aspi:// module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%25232'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Tr. zák., neakceptoval.

Ak sa odsúdený sa domáhal v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy konania opätovného právneho posúdenia jeho predchádzajúcich konaní spáchaných za účinnosti Trestného zákona č. 140/1961 Zb. z pohľadu uplatnenia ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zákona v súčasnosti účinného, k tomu sťažnostný súd len v stručnosti uvádza, že ani tento dôvod nemožno uplatniť, pretože pri aplikácii ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zákona okresný súd pri rozhodovaní o ukladaní trestu vychádzal aj z prechodného ustanovenia § 437 ods. 5 Tr. zákona, pričom podmienky na povolenie obnovy konania nespočívajú v zistení, že konanie odsúdeného je potrebné posudzovať podľa iného hmotnoprávneho ustanovenia a to so zreteľom na zmenu Trestného zákona.

S poukázaním na vyššie rozvedené zistenia a z nich plynúce právne úvahy sťažnostný súd uzavrel, že sťažnosť odsúdeného N. X. nie je dôvodná a preto túto postupom podľa § X93 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku zamietol.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.